RETTENS DOM (Anden Udvidede Afdeling)
27. april 1995 *

I sag T-12/93,

Comité central d'entreprise de la société anonyme Vittel, en personalerepræsentation i henhold til den franske code du travail's IV. bog, Vittel (Frankrig),

Comité d'établissement de Pierval, en personalerepræsentation i henhold til samme bestemmelser, Vittel,

og

Fédération générale agroalimentaire, en fagforening, som er tilsluttet Confédération française démocratique du travail, Paris,

ved advokaterne François Nativi, Hélène Rousseau og Françoise Bienayme-Galaz, Paris, bistået af advokat Aloyse May, Luxembourg, og med valgt adresse i Luxembourg hos denne, 31, Grand-rue,

sagsøgere,

* Processprog: fransk.

støttet af

Comité central d'entreprise de la Société générale des grandes sources, en personalerepræsentation i henhold til den franske code du travail's IV. bog, Paris,

Comité d'établissement de la Source Perrier, en personalerepræsentation i henhold til samme bestemmelser,

Syndicat CGT (Confédération générale du travail) **de la Source Perrier**, en fagforening i henhold til samme bestemmelser,

Comité de groupe Perrier, en personalerepræsentation i henhold til samme bestemmelser,

Vergèze (Frankrig),

under den skriftlige forhandling ved advokat Jean Méloux, Montpellier, og under den mundtlige forhandling ved advokat Alain Ottan, Montpellier, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Guy Thomas, 77, boulevard Grande-Duchesse Charlotte,

intervenienter,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Francisco Enrique González Díaz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og Géraud de Bergues, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionen, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georgios Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 92/553/EØF af 22. juli 1992 om en procedure i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 (IV/M.190 — Nestlé/Perrier, EFT L 356, s. 1),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, B. Vesterdorf, og dommerne D.P.M. Barrington, A. Saggio, H. Kirschner og A. Kalogeropoulos,

justitssekretær: H. Jung,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 7. oktober 1994,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1 I henhold til artikel 4, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EFT L 395, s. 1, som berigtiget i EFT 1990 L 257, s. 14, herefter benævnt »forordning nr. 4064/89«) indgav Nestlé SA (herefter benævnt »Nestlé«) den 25. februar 1992 anmeldelse til Kommissionen om et offentligt tilbud om overtagelse af samtlige aktier i Source Perrier SA (herefter benævnt »Perrier«). Overtagelsestilbuddet var den 20. januar 1992 blevet fremsat af Nestlé's og Banque Indosuez' fælles datterselskab, Demilac SA (herefter benævnt »Demilac«). Nestlé og Demilac havde, for det tilfælde, at overtagelsestilbuddet blev gennemført efter hensigten, forpligtet sig til at sælge et af Perrier's datterselskaber, Volvic, til BSN-koncernen.

2 Efter en gennemgang af anmeldelsen besluttede Kommissionen den 25. marts 1992 at indlede proceduren efter artikel 6, stk. 1, litra c), i forordning nr. 4064/89, da den fandt, at den anmeldte fusion rejste alvorlig tvivl med hensyn til, om den var forenelig med fællesmarkedet. Efter Kommissionens opfattelse var der fare for, at der som følge af fusionen ville opstå en dominerende stilling enten for Perrier-Nestlé i sig selv eller for Perrier-Nestlé og BSN som helhed.

3 Den 25. maj 1992 fik Nestlé og BSN af Kommissionen lejlighed til at udtale sig som »deltagende parter«.

4 Under hensyn til nogle tilsagn, Nestlé havde afgivet over for Kommissionen, vedtog denne den 22. juli 1992 beslutning 92/553/EØF om en procedure i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 (IV/M.190 — Nestlé/Perrier, EFT L 536, s. 1, herefter benævnt »beslutningen«), hvorved fusionen blev erklæret forenelig med

fællesmarkedet. Denne erklæring om, at fusionen var forenelig med fællesmarkedet, blev i beslutningen afgivet på betingelse af, at alle betingelser og påbud, der var indeholdt i Nestlé's tilsagn, blev overholdt fuldt ud (jf. beslutningens 136. betragtning og artikel 1). Disse betingelser og påbud, som tog sigte på at gøre det lettere for en levedygtig konkurrent med tilstrækkelige ressourcer til at konkurrere effektivt med Nestlé og BSN at få adgang til det franske marked for flaskeaftappet vand, kan sammenfattes således:

— Nestlé afhænder til en sådan konkurrent mærkerne og kilderne Vichy, Thonon, Pierval og Saint-Yorre samt en række andre, lokale kilder.

— Valget af køberen, som skal råde over tilstrækkelige finansielle midler og et tilstrækkeligt kendskab til drikkevarer og levnedsmidler som mærkevarer, skal forelægges Kommissionen til godkendelse.

— Nestlé afholder sig fra at stille under ét år gamle oplysninger om selskabets salgsmængder til rådighed for brancheforeninger eller andre enheder, som kunne videregive disse oplysninger til andre konkurrenter, så længe den nuværende snævre oligopolistiske markedsstruktur er fremherskende på det franske marked for flaskeaftappet vand.

— Nestlé er indforstået med at holde alle de aktiver og interesser, som selskabet erhverver fra Perrier, adskilt fra sine egne aktiviteter, indtil salget af de nævnte mærker og kilder er gennemført.

— Nestlé foretager i det nævnte tidsrum ingen strukturelle ændringer i Perrier uden Kommissionens forudgående godkendelse.

— Nestlé videregiver ingen kommercielle oplysninger eller andre oplysninger, herunder ophavsrettigheder, af fortrolig eller intern karakter fra Perrier til andre enheder inden for Nestlé-koncernen.

— Nestlé anerkender, at det er en betingelse for salget af Volvic til BSN, at de nævnte mærker og kilder er solgt.

— Nestlé må i en periode på ti år hverken direkte eller indirekte generhverve de mærker eller kilder, som selskabet afhænder i henhold til tilsagnet, og Nestlé forpligter sig til i en periode på fem år fra datoen for Kommissionens beslutning at informere Kommissionen om enhver erhvervelse af enheder, der har en andel af salget på det franske marked for flaskeaftappet vand på over fem procent.

5 Pierval-kilden, som Nestlé skulle afhænde i henhold til beslutningen, udnyttes af et af værkerne under Vittel SA (herefter benævnt »Vittel«) — Pierval-værket — som beskæftiger 119 arbejdstagere. Sagsøgerne har oplyst, at Vittel i 1992 blev et selskab i Nestlé-koncernen.

6 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 3. februar 1993 har Comité central d'entreprise de Vittel SA (herefter benævnt »CCE Vittel«), Comité d'établissement de Pierval (herefter benævnt »CE Pierval«) og Fédération générale agroalimentaire-CFDT (herefter benævnt »FGA-CFDT«) anlagt sag i medfør af EF-traktatens artikel 173 med påstand om annullation af beslutningen, »for så vidt der i denne over for Nestlé opstilles betingelser for at anerkende Nestlé-Perrier-fusionen som forenelig med fællesmarkedet, som er ulovlige eller overflødige«, specielt i det omfang betingelserne indebærer »en udskillelse af en hel virksomhedsgren, nemlig Pierval-værket, fra Vittel SA«.

7 Ved særskilt processkrift, registreret på Rettens Justitskontor den 2. marts 1993, har sagsøgerne endvidere, i medfør af EF-traktatens artikel 185 og 186, fremsat begæring om foreløbige forholdsregler, principalt i form af udsættelse af gennemførelsen af beslutningen, subsidiært i form af suspension af beslutningen, for så vidt som Pierval kræves afhændet, i perioden indtil afsigelsen af dommen i hovedsagen.

Ved kendelse af 2. april 1993 pålagde Rettens præsident Kommissionen, så snart den har oplysninger herom, at give Retten underretning om, at alle betingelserne vedrørende den i beslutningen omhandlede afhændelse af aktiver er opfyldt, og navnlig om, at forhindringerne for overførelsen af retten til at udnytte kilderne Vichy og Thonon er fjernet. I samme kendelse blev gennemførelsen af beslutningen udsat, for så vidt der i beslutningen stilles krav om afhændelse af Piervalværket, indtil der i sagen om foreløbige forholdsregler er truffet afgørelse om begæringerne om udsættelse af gennemførelsen på grundlag af de af Kommissionen meddelte oplysninger (sag T-12/93 R, CEE Vittel og CE Pierval mod Kommissionen, Sml. II, s. 449). Efter afgivelsen af de nævnte oplysninger den 14. juni 1993 fastslog Rettens præsident i en kendelse af 6. juli 1993, at begæringerne om foreløbige forholdsregler ikke kunne tages til følge. Afgørelsen om sagens omkostninger blev udsat (sag T-12/93 R, Sml. II, s. 785).

8 Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 14. juni 1993 har Comité central d'entreprise de la Société générale des grandes sources (herefter benævnt »CCE Perrier«), Comité d'établissement de la Source Perrier, Vergèze (Frankrig, herefter benævnt »CE Perrier«), fagforeningen CGT de la Source Perrier (herefter benævnt »CGT Perrier«) og Comité de groupe Perrier (herefter benævnt »CG Perrier«) anmodet om tilladelse til at intervenere i sagen til støtte for sagsøgernes påstande. Retten har taget begæringerne om intervention til følge ved kendelse af 16. december 1993.

9 Intervenienterne har fremført anbringender og argumenter til støtte for deres påstande den 14. marts 1994. Da sagsøgerne ikke har fremsat bemærkninger vedrørende intervenienternes indlæg inden for den fastsatte frist, er den skriftlige forhandling blevet afsluttet med indleveringen af sagsøgtes bemærkninger den 27. april 1994.

10 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Anden Udvidede Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. Den mundtlige forhandling har fundet sted den 7. oktober 1994.

Parternes påstande

11 Sagsøgerne har nedlagt følgende påstande:

— Det pålægges Kommissionen at fremlægge samtlige dokumenter, som Kommissionen har lagt til grund for beslutningen.

— Det anerkendes, at søgsmålet tager sigte på annullation af beslutningen, for så vidt der i denne over for Nestlé opstilles betingelser for at erklære Nestlé-Perrier-fusionen forenelig med fællesmarkedet, herunder at Vittel skal afhænde Pierval-værket, selv om Kommissionen skulle have truffet en beslutning udelukkende om fusionens forenelighed med fællesmarkedet uden overhovedet at opstille betingelser.

— I konsekvens heraf annulleres den anfægtede beslutning med alle heraf følgende retsvirkninger.

12 Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:

— Sagsøgte frifindes.

— Sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger in solidum.

13 Intervenienterne har nedlagt følgende påstande:

— Sagsøgerne gives medhold i påstanden om annullation af beslutningen.

— Kommissionen tilpligtes at betale intervenienternes omkostninger.

Formaliteten

Sammenfatning af parternes argumentation

14 Kommissionen har, samtidig med at den har udtalt sig om sagens realitet, gjort gældende, at sagen må afvises. Den har indledningsvis anført, at det er en betingelse for, at en sag kan antages til realitetsbehandling, ikke alene, at de to krav i EF-traktatens artikel 173 er opfyldt — nemlig at sagsøgerne er umiddelbart og individuelt berørt af den anfægtede retsakt — men også, at sagsøgerne godtgør at have søgsmålsinteresse (jf. Domstolens dom af 31.3.1977, sag 88/76, Exportation des sucres mod Kommissionen, Sml. s. 709, og af 10.7.1986, sag 282/85, DEFI mod Kommissionen, Sml. s. 2469). I det foreliggende tilfælde finder Kommissionen ikke, at sagsøgerne har godtgjort at have søgsmålsinteresse, når det tages i betragtning, at hovedformålet med forordning nr. 4064/89 er at opretholde og udvikle en effektiv konkurrence inden for fællesmarkedet. Ganske vist skal Kommissionen, som det nævnes i trettende betragtning til forordning nr. 4064/89, ved sin generelle vurdering af en fusions indvirkning på konkurrencen tage sit udgangspunkt i virkeliggørelsen af de grundlæggende mål, som er angivet i traktatens artikel 2, herunder styrkelsen af Fællesskabets økonomiske og sociale samhørighed, som omhandlet i EF-traktatens artikel 130 A. I den nævnte betragtning til forordningen stilles der dog ikke krav om en detaljeret gennemgang af en fusions indvirkning på beskæftigelsessituationen i en bestemt virksomhed, men kun om, at der tages hensyn til de virkninger, fusionen må antages at få på beskæftigelsessituationen i hele Fællesskabet eller en del af Fællesskabet. Efter Kommissionens opfattelse kan de anerkendte arbejdstagerrepræsentanter således kun godtgøre en beskyttelsesværdig interesse, hvis de er i stand til at påvise, at en fusion, som Kommissionen har godkendt, i det mindste for en umiddelbar betragtning vil kunne udgøre en kvalificeret krænkelse af de sociale mål, der opstilles i EF-traktatens artikel 2.

15 Kommissionen har endvidere anført, at sagsøgerne ikke har søgsmålskompetence, idet de ikke opfylder de to betingelser, som i traktatens artikel 173 opstilles for, at en sag kan antages til realitetsbehandling. Kommissionen har for det første bestridt, at sagsøgerne skulle være individuelt berørt af beslutningen. Den har i denne forbindelse henvist til, at tredjemænd kun opfylder denne betingelse, såfremt den

pågældende beslutning berører dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som adressaten. Heraf har Kommissionen udledt, at de berørte tredjemænd, som ikke har reageret under den administrative procedure, ikke har ret til at anlægge sag til prøvelse af den beslutning, der er truffet ved procedurens afslutning. Til støtte herfor har Kommissionen anført, at Domstolen — såvel i konkurrence- og statsstøttesager som i sager vedrørende dumping og subsidieordninger — har anerkendt, at tredjemænd, der er tillagt processuelle rettigheder, kan anlægge sag, netop for at give Domstolen mulighed for at efterprøve, hvorvidt disse processuelle rettigheder er iagttaget (jf. dom af 25.10.1977, sag 26/76, Metro mod Kommissionen, Sml. s. 1875, af 4.10.1983, sag 191/82, Fediol mod Kommissionen, Sml. s. 2913, og af 28.1.1986, sag 169/84, Cofaz m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 391). Hvis man indrømmer en sagsøger, der ikke har ønsket at gøre brug af sine rettigheder under en procedure, søgsmålskompetence, vil det være ensbetydende med at indføre en alternativ procedure i forhold til den, der er hjemmel for i fællesskabsbestemmelserne, i det konkrete tilfælde i artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 4064/89.

16 I den foreliggende sag har Kommissionen bestridt sagsøgernes argumentation om, at de først på for sent et tidspunkt fik underretning om afhændelsen af Piervalværket, og at de af denne grund ikke var i stand til at gøre brug af muligheden for at afgive udtalelse i medfør af artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 4064/89. Kommissionen har gjort gældende, at denne forsinkede underretning ikke kan tilregnes den, da forordning nr. 4064/89 ikke pålægger den nogen forpligtelse af denne karakter. Forsinkelsen må antages at være opstået, enten på grund af en forsømmelse begået af Nestlé's ledelse eller på grund af, at den franske lovgivning ikke indeholder de fornødne bestemmelser. Forsinkelsen kan således ikke danne grundlag for, at sagen antages til realitetsbehandling, idet den retlige efterprøvelse i så fald ikke vil angå Kommissionens iagttagelse af processuelle rettigheder, der er tillagt tredjemænd ved en fællesskabsretsakt.

17 I svarskriftet har Kommissionen endvidere bestridt, at FGA-CFDT skulle være en anerkendt repræsentant for Vittel's arbejdstagere, jf. artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 4064/89. Det må specielt kræves, at en arbejdstagerrepræsentation, som ønsker at støtte ret på artiklens bestemmelser, i henhold til de nationale retsregler har til opgave at varetage interesserne for hele virksomhedens personale og ikke blot for sine egne medlemmer. I duplikken har Kommissionen taget til efterretning, at sagsøgerne i replikken har gjort gældende, at fagforeninger i henhold til den franske lovgivning om arbejdsforhold har til opgave at varetage kollektive faglige interes-

ser. Kommissionen har fremhævet, at selv om det må være Retten, der skal afgøre spørgsmålet om fortolkningen af det fællesskabsretlige begreb »anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne«, vil anvendelsen af begrebet indebære, at man i hver medlemsstat foretager en vurdering af, hvilken funktion fagforeningerne har i henhold til national ret.

18 Kommissionen har for det andet bestridt, at sagsøgerne er direkte berørt af den anfægtede retsakt. Til støtte herfor har Kommissionen først og fremmest anført, at sagsøgerne for første gang i replikken har henvist til selvstændige interesser, som hævdes at være direkte berørt af den anfægtede beslutning. Dette anbringende, som må antages at være nyt, må således afvises, jf. artikel 48, stk. 2, i Rettens procesreglement. Under alle omstændigheder kan sagsøgerne efter Kommissionens opfattelse ikke påberåbe sig selvstændige interesser — bortset fra iagttagelsen af de processuelle rettigheder, der er fastlagt i artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 4064/89 — som skulle adskille sig fra de kollektive arbejdstagerinteresser, sagsøgerne har til opgave at varetage.

19 Kommissionen har endvidere anført, at de eventuelle afskedigelser i Vittel's hovedsæde, som efter sagsøgernes opfattelse kan være en følge af afhændelsen af Pierval, ikke kan være en umiddelbar konsekvens af beslutningen. I denne forbindelse har Kommissionen henvist til bestemmelsen i artikel 4, stk. 1, i Rådets direktiv 77/187/EØF af 14. februar 1977 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder, bedrifter eller dele af bedrifter (EFT L 61, s. 26, herefter benævnt »direktiv 77/187«), hvorefter en overførsel af en bedrift ikke i sig selv giver overdrageren eller erhververen nogen begrundelse for at foretage afskedigelser.

20 Med hensyn til risikoen for at miste de fordele, de ansatte i Pierval har efter den gældende virksomhedsoverenskomst inden for Vittel, har Kommissionen anført, at det følger af artikel L. 132-8 i den franske code du travail, at enhver kollektiv overenskomst eller aftale inden for en virksomhed i tilfælde af en virksomhedsoverførsel fortsat finder anvendelse i ét år, eller indtil anden aftale er truffet. Indgås der

ingen overenskomst inden et år efter virksomhedsoverførslen, bevarer arbejdstagerne de individuelle fordele, de har opnået i henhold til den tidligere aftale.

21 Sagsøgerne har gjort gældende, at Kommissionen ikke kan gives medhold i sin afvisningspåstand. De har bestridt, at sagen kan afvises med den begrundelse, at de ikke har søgsmålsinteresse. Til støtte herfor har de først og fremmest gjort gældende, at der i traktatens artikel 173 ikke stilles krav om søgsmålsinteresse som betingelse for, at en sag kan antages til realitetsbehandling. Dernæst har de anført, at deres søgsmålsinteresse i øvrigt ikke kan drages i tvivl. Virksomhedspersonaleudvalgene (comités d'entreprise) spiller i Frankrig en betydningsfuld rolle i forbindelse med opretholdelsen af erhvervsstrukturen i arbejdstagernes interesse, og til varetagelse af denne funktion har de reelle kontrolbeføjelser og reaktionsmuligheder på det økonomiske, finansielle og kommercielle plan i virksomheden. Under disse omstændigheder ville det dels være i strid med EF-traktaten — som i henhold til artikel 130 A tager sigte på at styrke den økonomiske og sociale samhørighed inden for Fællesskabet — og dels være i strid med grundlæggende retsplejehensyn at indføre en »diskrimination« med hensyn til adgangen til at anlægge sag ved Fællesskabets retsinstanser mellem på den ene side erhvervsdrivende selskaber og på den anden side juridiske personer, som skal varetage arbejdstagernes interesser, hvad enten der er tale om fagforeninger eller personaleudvalg.

22 Med hensyn til de i traktatens artikel 173 opstillede betingelser for, at et søgsmål kan antages til realitetsbehandling, må der efter sagsøgerens opfattelse i denne sag gælde en »formodning — på grundlag af lovgivningen og Domstolens praksis — for, at søgsmålet kan admitteres«. Først og fremmest er sagsøgerne individuelt berørt af beslutningen, som er udstedt i medfør af forordning nr. 4064/89, da forordningen beskytter de kollektive rettigheder for arbejdstagerne i de deltagende virksomheder. For det første indrømmes der i forordningens artikel 18, stk. 4, en ret for anerkendte repræsentanter for disse arbejdstagere til at afgive udtalelse under den administrative procedure, hvis de anmoder derom. Det følger af fast praksis, at tredjemænd i tilfælde, hvor de i en forordning tillægges rettigheder under en administrativ procedure, har adgang til at anlægge sag til beskyttelse af deres berettigede interesser (jf. ovennævnte domme i sagerne Metro mod Kommissionen, Fediol mod Kommissionen, og Cofaz m.fl. mod Kommissionen).

23 I denne forbindelse har sagsøgerne nærmere anført, at det fællesskabsretlige begreb anerkendte repræsentanter for en virksomheds arbejdstagere ikke alene omfatter valgte arbejdstagerrepræsentanter, men — som Kommissionen også har anerkendt — ethvert organ som efter lovgivningen har til opgave at varetage interesserne for hele en virksomheds personale og ikke kun for sine egne medlemmer. Dette må være tilfældet for FGA-CFDT, som er anerkendt som repræsentant for arbejdstagere på nationalt plan. Som en faglig sammenslutning har den således til opgave at forsvare alle arbejdstagerne inden for fødevarebranchen, som også Vittel tilhører. I medfør af artikel L. 411-11 i den franske code du travail kan FGA-CFDT, i lighed med enhver fagforening, for alle retsinstanser udøve alle rettigheder, der tilkommer en part i en borgerlig sag vedrørende forhold, som direkte eller indirekte kan være til skade for kollektive interesser inden for det fagområde, sammenslutningen repræsenterer.

24 Sagsøgerne har i øvrigt bestridt, at anerkendte arbejdstagerrepræsentanter, som ikke har anmodet om at måtte afgive udtalelse til Kommissionen under den administrative procedure, ikke skulle kunne betragtes som individuelt berørt af den endelige beslutning. Hvis man som betingelse for at indbringe en sag for Fællesskabets retsinstanser stillede krav om, at adgangen til at afgive udtalelse i henhold til forordning nr. 4064/89 er benyttet, ville man fratage personer, som direkte og individuelt er berørt af en beslutning, men som ikke har benyttet denne adgang, deres ret til at anlægge sag, hvilket ville være i strid med traktatens artikel 173. I praksis ville Kommissionens standpunkt indebære, at alle som eventuelt berøres af en beslutning, ville være tvunget til at anmode om adgang til at fremsætte udtalelser under den administrative procedure, alene med det formål at forbeholde sig muligheden for, i påkommende tilfælde, at anlægge sag med påstand om annullation af beslutningen.

25 Under alle omstændigheder har sagsøgerne i det foreliggende tilfælde ikke været i stand til at udøve deres rettigheder under proceduren, som fastlagt i artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 4064/89. De fik først underretning fra arbejdsgiveren om, at en række kilder, herunder Pierval, skulle afhændes, efter at beslutningen var udstedt. Dette fremgår også af præmis 24 i den kendelse, som Rettens præsident afsagde den 2. april 1993.

26 For det andet har sagsøgerne fremhævet, at forpligtelsen til at tage hensyn til arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med forordning nr. 4064/89 også fremgår af 31. betragtning til forordningen, hvori det hedder, at denne forordning på ingen måde »berører ... arbejdstagernes kollektive rettigheder, således som de er anerkendt i de berørte virksomheder«. I det foreliggende tilfælde berøres personalerepræsentationerne i Vittel individuelt, så meget desto mere som en af de betingelser, der opstilles i beslutningen for, at den pågældende fusion kan erklæres forenelig med fællesmarkedet, er udskillelse af en hel virksomhedsgren fra Vittel, nemlig Pierval-værket. Herved påtvinges et traditionelt arbejdstagerfællesskab en kunstig opdeling, og dette griber ind i de rettigheder, arbejdstagerfællesskabet har opnået. På denne måde berører beslutningen de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i Vittel på grund af egenskaber, som er særlige for dem, og på grund af den faktiske situation, der individualiserer dem på lignende måde som Vittel, som er en af de virksomheder, beslutningen vedrører, og på lige fod med Nestlé, som beslutningen er rettet til.

27 Sagsøgerne har endvidere anført, at beslutningen berører dem umiddelbart, da den afhændelse af en del af virksomheden Vittel, der stilles krav om i beslutningen, er et indgreb i såvel de rettigheder, der selvstændigt er tillagt dem i deres egenskab af anerkendte arbejdstagerrepræsentanter, som i arbejdstagernes rettigheder.

28 I replikken har sagsøgerne principalt udviklet deres argumentation om, at beslutningen umiddelbart og nødvendigvis berører deres selvstændige rettigheder. Dels gøres der ved beslutningen indgreb i virksomhedens økonomiske, industrielle, tekniske og finansielle struktur som følge af den forpligtelse, der pålægges Vittel til at afhænde Pierval-værket, helt uanset konsekvenserne for arbejdsfællesskabet og arbejdstagernes rettigheder. Dels medfører beslutningen et indgreb i de sagsøgende personalerepræsentationers struktur, idet Pierval-værkets virksomhedspersonaleudvalg vil blive udskilt fra Vittel, og man derfor i det centrale virksomhedspersonaleudvalg ikke længere vil have repræsentanter for Pierval-værket. Herved får det centrale personaleudvalg en anden retlig karakter, idet det bliver et rent virksomhedsudvalg. Beslutningen griber således ind i de rettigheder, som efter den franske lovgivning er tillagt centrale virksomhedspersonaleudvalg. Også FGA-CFDT, som er langt den største fagforening inden for Vittel, berøres direkte af beslutningen

med hensyn til udøvelsen af sine opgaver som repræsentant for arbejdstagerne i selskabet, idet udskillelsen af Pierval-værket fra Vittel i henhold til artikel L. 122-2 i den franske code du travail vil medføre en overførelse af de ansatte i Pierval-værket.

29 I øvrigt har sagsøgerne anført, at beslutningen direkte griber ind i de rettigheder, der er tillagt arbejdstagerne både i Vittel og i Pierval-værket, da retsvirkningerne af den afhændelse af en virksomhedsgren, der stilles krav om, må bæres af disse arbejdstagere. Pierval-værket udgør en betydelig del af Vittel, og værket er »et væsentligt led i beskæftigelsesgarantien«. Ifølge beslutningen skal køberen imidlertid kun godkendes ud fra kriterier, der angår udviklingen af konkurrencen. Hertil kommer, at arbejdspladser vil forsvinde som følge af afskedigelser i konsekvens af fusionen, og de ansatte ved Pierval-værket er i øvrigt umiddelbart berørt som følge af, at de mister kollektive fordele, der er indrømmet inden for Vittel. Til godtgørelse af, at der tilføjes en sådan umiddelbar skade, har sagsøgerne udtrykkeligt henvist til begæringen om foreløbige forholdsregler og til processkrifterne i sagen om foreløbige forholdsregler.

30 Sammenfattende har sagsøgerne anført, at de som anerkendte arbejdstagerrepræsentanter har kompetence til at anlægge sag ved Retten til varetagelse af de kollektive arbejdstagerrettigheder, der er sikret ved forordning nr. 4064/89. Herved har sagsøgerne nærmere anført, at selv om arbejdstagerrepræsentanter efter fransk ret kan indbringe uretmæssige forhold i forbindelse med virksomhedsoverførsler for domstolene, kan de ikke anfægte gennemførelsen af en kommissionsbeslutning for de nationale domstole, da prøvelsen af en sådan retsakts lovlighed udelukkende kan foretages af Fællesskabets retsinstanser.

31 Intervenienterne har i det hele støttet de af sagsøgerne fremførte anbringender vedrørende sagens formalitet. De har mindet om, at der i henhold til traktatens artikel 173 består en søgsmålsadgang til prøvelse af en beslutning, som er truffet af en institution, for enhver, der umiddelbart og individuelt berøres af beslutningen.

Inden for rammerne af forordning nr. 4064/89 giver det forhold, at man udtrykkeligt nævner personer »med særlige rettigheder« blandt de tredjemænd, der godtgør at have en berettiget interesse, grundlag for en egentlig formodning for, at sager anlagt af disse tredjemænd til prøvelse af beslutningen kan antages til realitetsbehandling. Den omstændighed, at der ved forordning nr. 4064/89 ikke er indført en klageprocedure, og at de nævnte tredjemænd ikke deltager i proceduren for Kommissionen, kan ikke have betydning i denne henseende. Efter intervenienternes opfattelse har Domstolen i de afgørelser, Kommissionen har påberåbt sig, betragtet godtgørelsen af en berettiget interesse og den faktiske deltagelse i den administrative procedure som alternative og ikke kumulative betingelser for at fremme sagen til realitetsbehandling.

32 I denne forbindelse har intervenienterne henvist til, at en række personer ganske vist har adgang til at afgive udtalelse, hvis de anmoder herom, jf. artikel 15, stk. 1, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2367/90 af 25. juli 1990 om anmeldelser, frister og udtalelser i henhold til forordning nr. 4064/89 (EFT L 219, s. 5), men at det fremgår af artikel 15, stk. 3, i samme forordning, at Kommissionen under alle omstændigheder kan tage initiativ til at indhente bemærkninger fra enhver tredjepart. I den foreliggende sag har Kommissionen imidlertid ikke fundet det nødvendigt at indhente udtalelse fra de anerkendte arbejdstagerrepræsentanter.

33 Hvad nærmere angår beslutningens umiddelbare indvirkning på sagsøgernes retsstilling, har intervenienterne anført, at sagsøgerne med rette har påberåbt sig en »sammensat skadevirkning«, nemlig dels i relation til deres egen status som juridiske personer, dels i forbindelse med deres lovfæstede opgaver til varetagelse af arbejdstagernes kollektive rettigheder. De har i denne forbindelse anført, at en beslutning, der har betydning for beskæftigelsesniveauet eller beskæftigelsesvilkårene nødvendigvis griber ind i arbejdstagerrepræsentanternes selvstændige rettigheder, og at det omvendte også er tilfældet. Det kan derfor ikke være et nyt anbringende, at sagsøgerne i replikken har påberåbt sig sådanne selvstændige rettigheder.

34 Med hensyn til sagens realitet har intervenienterne fremhævet, at beslutningen berører sagsøgerne umiddelbart, for så vidt der deri stilles krav om, at Pierval-

-værket afhændes, hvilket dels vil påvirke beskæftigelsesniveauet og beskæftigelsesvilkårene for personalet i Pierval, dels vil påvirke de selvstændige rettigheder for de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i de berørte virksomheder. Disse repræsentanter skulle have været underrettet »i rimelig tid« om fusionen, dels i medfør af de nationale bestemmelser, dels i medfør af det nævnte direktiv 77/187. Kommissionen har imidlertid ikke underrettet dem, og den har bevidst undladt at skaffe sig oplysning om forholdene på det sociale område hos de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i den pågældende virksomhed. Herved har den tilsidesat en række traktatbestemmelser (artikel 2, 117, 118, 118 A og 118 B), fællesskabspagten af 9. december 1989, den europæiske socialpagt af 18. oktober 1961 samt direktiv 77/187. I øvrigt berøres sagsøgerne rent økonomisk af, at Pierval-værket afhændes, idet dette får betydning både for deres driftsbudgetter og for deres budgetter til sociale foranstaltninger. Endelig vil arbejdstagerrepræsentationen i form af CCE Vittel blive reduceret som følge af afhændelsen.

Rettens bemærkninger

35 I henhold til traktatens artikel 173 kan en fysisk eller juridisk person kun anlægge sag til prøvelse af en beslutning, som er rettet til en anden person, hvis beslutningen berører ham umiddelbart og individuelt. Da den anfægtede beslutning er rettet til Nestlé, må det efterprøves, om sagsøgerne er umiddelbart og individuelt berørt af beslutningen.

36 I denne henseende er den omstændighed, at en retsakt kan have indvirkning på sagsøgernes retsstilling, ikke i sig selv tilstrækkelig til, at det må antages, at retsakten berører dem umiddelbart og individuelt. Hvad for det første angår betingelsen om, at sagsøgerne skal være individuelt berørt, må det efter fast retspraksis også kræves, at den anfægtede beslutning berører dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som en adressat (jf. Domstolens dom af 15.7.1963, sag 25/62, Plaumann mod Kommissionen, Sml. 1954-1964, s. 411, særlig s. 414, org. ref.: Rec. s. 197, særlig s. 223, og af 10.12.1969, for-

enede sager 10/68 og 18/68, Eridania m.fl. mod Kommissionen, Sml. 1969, s. 117, præmis 7, org. ref.: Rec. s. 459, samt Rettens dom af 28.10.1993, sag T-83/92, Zunis Holding m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1169, præmis 34 og 36).

37 I den foreliggende sag må der således tages stilling til, om den anfægtede beslutning berører sagsøgerne på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre og derfor individualiserer dem på lignende måde som en adressat.

38 Med henblik herpå bemærkes indledningsvis, at den fremtrædende betydning, der ifølge systematikken i forordning nr. 4064/89 tillægges indførelse af frie konkurrenceforhold, i visse tilfælde, i forbindelse med vurderingen af, om en fusion er forenelig med fællesmarkedet, kan forenes med, at man tager fusionens indvirkning på arbejdsmarkedsforholdene i betragtning, når denne indvirkning kan medføre et indgreb i de sociale mål, der er fastlagt i traktatens artikel 2. Kommissionen kan således finde anledning til at efterprøve, om fusionen, selv indirekte, vil kunne få konsekvenser for arbejdstagernes situation i de deltagende virksomheder, som kan påvirke beskæftigelsesniveauet eller beskæftigelsesvilkårene i Fællesskabet eller en væsentlig del af Fællesskabet.

39 I henhold til artikel 2, stk. 1, litra b), i forordning nr. 4069/89 skal Kommissionen således foretage en opgørelse over fusionens økonomiske konsekvenser, og i denne forbindelse kan Kommissionen, som det bekræftes i trettende betragtning til forordningen, i givet fald også tage hensyn til sociale forhold. I betragtningen hedder det, at Kommissionen »ved sin generelle vurdering [bør] tage sit udgangspunkt i virkeliggørelsen af de grundlæggende mål i traktatens artikel 2, herunder styrkelsen af Fællesskabets økonomiske og sociale samhørighed som omhandlet i traktatens artikel 130 A«. I denne retlige sammenhæng er den udtrykkelige bestemmelse i forordningens artikel 18, stk. 4, om, at repræsentanter for de deltagende virksomheders arbejdstagere har ret til efter anmodning at fremsætte udtalelser — jf. det princip herom, der opstilles i nittende betragtning til forordningen — udtryk for, at

man har villet sikre, at disse arbejdstageres kollektive interesser tages i betragtning under den administrative procedure.

40 På dette grundlag finder Retten, i betragtning af systematikken i forordning nr. 4064/89, at forholdene for arbejdstagerne i de i fusionen deltagende virksomheder i visse tilfælde kan tages i betragtning af Kommissionen, når denne udsteder sin beslutning. Dette er grunden til, at man i forordningen har individualiseret de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i de pågældende virksomheder — dvs. på tidspunktet for udstedelsen af beslutningen en specifikt angivet og klart afgrænset gruppe — ved udtrykkeligt og specielt at give dem ret til at afgive udtalelser under den administrative procedure. Disse repræsentative organer, som skal varetage de pågældende arbejdstageres kollektive interesser, har således en relevant interesse i relation til de sociale hensyn, som i givet fald kan tages i betragtning af Kommissionen ved dennes vurdering af, om fusionen er tilladelig i henhold til fællesskabsretten.

41 Under disse omstændigheder har sagsøgerne med rette gjort gældende, at det forhold, at de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i de virksomheder, der deltager i en fusion, udtrykkeligt nævnes blandt de tredjemænd, der godtgør at have en berettiget interesse i at afgive udtalelse til Kommissionen, under hensyn til forordningens systematik er tilstrækkeligt til at adskille dem fra alle andre tredjemænd, uden at det — som den sagsøgte institution har hævdet — er nødvendigt med henblik på bedømmelsen af sagens formalitet at godtgøre, om fusionen i det mindste for en umiddelbar betragtning vil kunne gribe ind i de sociale mål, der er opstillet i traktaten. Bedømmelsen af det sidstnævnte spørgsmål må nemlig antages at falde ind under sagens realitet.

42 Heraf følger, at de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i de virksomheder, der deltager i en fusion, principielt må antages at være individuelt berørt af en af Kommissionen udstedt beslutning om, hvorvidt fusionen er forenelig med fællesmarkedet.

43 I den foreliggende sag har Kommissionen ikke bestridt, at to af sagsøgerne, nemlig CCE Vittel og CE Pierval, må betragtes som anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i de berørte virksomheder som omhandlet i artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 4064/89.

44 Da der er tale om ét og samme søgsmål, er det ikke nødvendigt at tage stilling til, om den tredje sagsøger, FGA-CFDT, har søgsmålskompetence. Som Domstolen har fastslået i dom af 24. marts 1993 i sagen CIRFS m.fl. mod Kommissionen (sag C-313/90, Sml. I, s. 1125, præmis 31), er det således tilstrækkeligt til, at sagen kan antages til realitetsbehandling, at mindst en af sagsøgerne opfylder kravene i traktatens artikel 173.

45 Under alle omstændigheder tilkommer det medlemsstaterne at fastlægge, hvilke organer der har kompetence til at varetage arbejdstagernes kollektive interesser, og at bestemme, hvilke rettigheder og beføjelser disse organer skal have, medmindre der er truffet harmoniseringsforanstaltninger (jf. f.eks. direktiv 94/45/EF af 22.9.1994 om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg eller en procedure i fællesskabsvirksomheder og fællesskabskoncerner med henblik på at informere og høre arbejdstagerne, EFT L 254, s. 64). I den foreliggende sag har Kommissionen, efter at sagsøgeren har givet nærmere oplysninger på dette punkt i replikken, i øvrigt ikke bestridt, at FGA-CFDT i henhold til fransk lovgivning — og for så vidt som denne faglige organisation er tilknyttet den faglige sammenslutning CFDT — er anerkendt som repræsentant for arbejdstagere inden for fødevaresektoren og dermed i virksomhederne i denne sektor, herunder Vittel, hvor FGA-CFDT er den største fagforening. Dette må være tilstrækkeligt til, at det kan antages, at FGA-CFDT er en anerkendt repræsentant for arbejdstagerne i de virksomheder, der deltager i den pågældende fusion, jf. artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 4064/89.

46 I øvrigt findes Kommissionens argumentation om, at sagsøgerne ikke er individuelt berørt af beslutningen, da de ikke i medfør af artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 4064/89 har anmodet om at måtte afgive udtalelse under den administrative procedure, at savne ethvert grundlag. Hvis man fulgte Kommissionens opfattelse på

dette punkt og opstillede et generelt krav om, at nærmere angivne tredjemænd, som er tillagt processuelle rettigheder under den administrative procedure, også rent faktisk skal have deltaget i proceduren for at have søgsmålskompetence, ville man opstille en ny betingelse — i form af en obligatorisk forudgående procedure — der ikke er hjemmel for i traktatens artikel 173. Som sagsøgerne har anført, vil en sådan indskrænkende fortolkning være i strid med de ovenfor nævnte traktatbestemmelser om, at enhver, der berøres umiddelbart og individuelt af en beslutning, også kan anlægge sag til prøvelse af beslutningen.

47 En gennemgang af Domstolens praksis bekræfter, at en tredjemands søgsmålskompetence, i tilfælde hvor den pågældende godtgør at have en berettiget interesse i at afgive udtalelse under den administrative procedure, ikke nødvendigvis er betinget af, at han rent faktisk har deltaget i proceduren. Andre særlige omstændigheder vil i givet fald kunne individualisere en sådan tredjemand på tilsvarende måde som den anfægtede beslutnings adressat. I modsætning til, hvad Kommissionen har gjort gældende, har Domstolen således, såvel på konkurrence- og statsstøtteområdet som med hensyn til dumping og subsidieordninger, udelukkende taget nærmere angivne tredjemænds deltagelse i den administrative procedure i betragtning med henblik på således, på en række særlige betingelser, at opstille en formodning for, at de har adgang til at anlægge sag med påstand om, at Fællesskabets retsinstanser efterprøver, ikke alene, at deres rettigheder under proceduren er blevet iagttaget, men også, at den beslutning, der er truffet ved procedurens afslutning, ikke hviler på et åbenbart fejlagtigt skøn eller er behæftet med magtfordrejning. Domstolen har på intet tidspunkt fastslået, at det skulle være en nødvendig betingelse for at antage, at sådanne tredjemænd er individuelt berørt af en af Kommissionen udstedt beslutning, at de har deltaget i proceduren (jf. særlig Domstolens dom i sagen Metro mod Kommissionen, jf. ovenfor, præmis 13, i sagen Fediol mod Kommissionen, jf. ovenfor, præmis 28-31, af 11.10.1983, sag 210/81, Demo-Studio Schmidt mod Kommissionen, Sml. s. 3045, præmis 14 og 15, af 20.3.1985, sag 264/82, Timex mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 849, præmis 11-17, i sagen Cofaz m.fl. mod Kommissionen, jf. ovenfor, præmis 25, og af 22.10.1986, sag 75/84, Metro mod Kommissionen, Sml. s. 3021, præmis 18-23).

48 Hvad særligt angår de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i de deltagende virksomheder, hvis antal og identitet vil kunne være kendt på tidspunktet for udstedelsen af beslutningen, må den omstændighed, at de i forordning nr. 4064/89 omtales udtrykkeligt og specielt blandt de tredjemænd, som godtgør at have »en

berettiget interesse« i at måtte afgive udtalelser til Kommissionen, herefter antages i sig selv at være tilstrækkelig til at adskille dem fra enhver anden og til at betragte dem som individuelt berørt af den beslutning, der udstedes i medfør af forordning nr. 4064/89, uanset om de har gjort brug af deres rettigheder under den administrative procedure. Heraf følger, at sagsøgerne i den foreliggende sag af samtlige de grunde, der er anført, må antages at opfylde denne betingelse i traktatens artikel 173, uanset om de måtte have deltaget i den administrative procedure.

49 Hvad for det andet angår spørgsmålet om, hvorvidt den anfægtede beslutning berører sagsøgerne umiddelbart, finder Retten indledningsvis, at den i replikken fremførte argumentation, hvorefter der ved den anfægtede beslutning gøres indgreb i sagsøgernes selvstændige rettigheder, ikke udgør et nyt anbringende. Det må antages, at argumentationen støttes på den indirekte indvirkning på sagsøgernes selvstændige rettigheder, som er en følge af de påståede konsekvenser af afhændelsen af Pierval-værket for Vittel's selskabsstruktur og for beskæftigelsesniveauet i Vittel. Argumentationen er derfor knyttet til det i stævningen fremsatte anbringende om, at afhændelsen af Pierval-værket vil udgøre et indgreb i kollektive rettigheder for arbejdstagerne i de i fusionen deltagende virksomheder. Kommissionens anbringende om, at argumentationen bør afvises, kan derfor ikke tages til følge.

50 Det må konstateres, at den pågældende fusion ikke kan gribe ind i selvstændige rettigheder, som indehaves af repræsentanterne for arbejdstagerne i de deltagende virksomheder. I modsætning til, hvad sagsøgerne har hævdet, udgør den omstændighed, at den afhændelse af Pierval-værket, der stilles krav om i beslutningen om godkendelsen af fusionen, bl.a. medfører, at CE Pierval vil ophøre med at eksistere inden for Vittel, og at der dermed ikke vil bestå et centralt virksomhedspersonaleudvalg, ikke et indgreb i det centrale personaleudvalgs selvstændige rettigheder. Det centrale personaleudvalg kan ikke godtgøre at have en interesse i, at dets opgaver opretholdes, når de betingelser, der efter den relevante nationale lovgivning gælder for dets oprettelse, ikke længere er opfyldt som følge af, at der er sket en ændring af den pågældende virksomheds struktur. På tilsvarende måde kan fagforeningen FGA-CFDT ikke have en selvstændig interesse i, at Pierval-værket bevares inden for Vittel, med den begrundelse, at en afhændelse af en betydelig bestanddel af Vittel — som hævdet af intervenienterne — vil få strukturelle og finansielle

konsekvenser for fagforeningen. Arbejdstagerrepræsentationer kan således kun påberåbe sig selvstændige rettigheder i forbindelse med de opgaver og beføjelser, de har fået tildelt i henhold til de relevante retsregler, inden for en virksomhed med en bestemt struktur. De kan derimod ikke kræve, at virksomheden bevarer sin struktur. I denne forbindelse fremgår det i øvrigt i det væsentlige af artikel 5 i Rådets direktiv 77/187, at beskyttelsen af arbejdstagerrepræsentationernes selvstændige rettigheder i tilfælde af virksomhedsoverførsler samt de beskyttelsesforanstaltninger, som gælder for arbejdstagerrepræsentanterne, skal være reguleret i medlemsstaternes love eller administrative bestemmelser. Heraf følger, at kun en beslutning, som kan have indvirkning på arbejdstagerrepræsentationernes status eller på deres udøvelse af de beføjelser og opgaver, der er tillagt dem ved de gældende bestemmelser, kan berøre sådanne organisationers selvstændige interesser. Dette kan ikke være tilfældet for en beslutning om godkendelse af en fusion.

51 Endvidere bemærkes, at der heller ikke kan gives medhold i sagsøgernes subsidiære argumentation om, at der ved den anfægtede beslutning gøres direkte indgreb i de repræsenterede arbejdstageres interesser, for så vidt som der i beslutningen stilles krav om en afhændelse af Pierval-værket, hvilket dels vil medføre, at Vittel mister en betydelig del af sine aktiver, dels vil føre til, at arbejdstagerne mister en række kollektive fordele, og at arbejdspladser vil blive nedlagt. I denne forbindelse bemærkes indledningsvis, at forordning nr. 4064/89, som det hedder i 31. betragtning til forordningen »på ingen måde [berører] arbejdstagernes kollektive rettigheder, således som de er anerkendt i de berørte virksomheder«.

52 Hvad specielt angår den formindskelse af Vittel's aktiver, som sagsøgerne har hævdet vil finde sted, finder Retten, at en beslutning, hvori der stilles krav om afhændelse af en del af den pågældende virksomheds aktiver, ikke kan antages umiddelbart at berøre de i virksomheden beskæftigede arbejdstageres interesser som følge af, at virksomhedens aktiver skulle udgøre en sikkerhed for, at arbejdstagerne — der, som sagsøgerne har anført det, hører til virksomhedens fortrinsberettigede fordringshavere — kan bevare deres beskæftigelse. Selv hvis det antages, at en betyd-

ningsfuld beslutning, som en virksomhed træffer vedrørende sine aktiver, finansielle forhold eller produktionsforhold, i nogle tilfælde kan have konsekvenser for de ansattes stilling — hvilket i det foreliggende tilfælde i øvrigt ikke er godtgjort for så vidt angår Nestlé-koncernens afhændelse af Pierval-værket — kan sådanne konsekvenser under alle omstændigheder kun være af indirekte karakter. Dette bekræftes af en gennemgang af Domstolens praksis. Domstolen har således i et tilfælde, hvor en fagforening blot havde fremsat begæring om tilladelse til at intervenere i en sag, der vedrørte støttebeløb til nogle virksomheder, afvist begæringen med den begrundelse, at fagforeningen kun havde godtgjort en indirekte og fjerntliggende interesse i, at virksomhederne modtog støttebeløbene, som kunne have fået en gunstig indvirkning på deres økonomi og dermed for beskæftigelsen i virksomhederne (kendelse af 8.4.1981, forenede sager 197/80-200/80, 243/80, 245/80 og 247/80, Ludwigshafener Walzmühle Erling m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1041, præmis 8 og 9). Endvidere bemærkes, specielt med hensyn til den skade, som sagsøgerne hævder vil være en følge af, at Pierval-værket afhændes til en pris, som hævdes at være ubetydelig, at salgsprisen for Pierval-værket — jf. hvad Rettens præsident har udtalt i kendelsen af 6. juli 1993, CEE Vittel og CE Pierval mod Kommissionen, jf. ovenfor, præmis 26 — selv hvis den måtte betragtes som ubetydelig, ikke følger af Kommissionens beslutning, men er et resultat af de forhandlinger, som Nestlé har ført med Castel om overdragelse af alle de aktiver, Nestlé har forpligtet sig til at afhænde.

53 Med hensyn til de påståede konsekvenser for beskæftigelsesniveauet og beskæftigelsesvilkårene i de berørte virksomheder, må det fremhæves, at bestemmelserne til beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder, herunder i tilfælde af fusioner, er til hinder for — som det vil blive påvist i de følgende præmisser — at gennemførelsen af en fusion i sig selv kan have de nævnte konsekvenser. Hvis sådanne konsekvenser skal opstå, forudsætter det, at de pågældende virksomheder selv, eller i givet fald arbejdsmarkedets parter, på vilkår, som er nøje fastlagt i de relevante bestemmelser, træffer dispositioner af selvstændig karakter i forhold til selve fusionen. Under hensyn til bl.a., at de enkelte parter på arbejdsmarkedet har et vist forhandlingsspillerum, er det ikke en rent teoretisk mulighed, at der eventuelt ikke bliver truffet sådanne dispositioner, og dette udelukker, at arbejdstagerrepræsentanterne kan antages at være direkte berørt af beslutningen om at godkende fusionen (jf. Domstolens dom af 17.1.1985, sag 11/82, Piraiki Patraiki m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 207, og ovennævnte dom i sagen Cofaz m.fl. mod Kommissionen).

Set under denne synsvinkel fremgår det klart af de relevante bestemmelser, at det ikke er en nødvendig følge af en fusion, at arbejdspladser bliver nedlagt, eller at der sker en forringelse af de sociale fordele, der er indrømmet arbejdstagerne i Pierval-værket enten ved den gældende kollektive overenskomst i Vittel eller ved deres individuelle arbejdskontrakter. I artikel 3 i Rådets direktiv 77/187 bestemmes det således, at overdragerens rettigheder og forpligtelser i henhold til en arbejdskontrakt eller et arbejdsforhold, som bestod på tidspunktet for overførslen, overgår til erhververen. Desuden bestemmes det i samme direktivs artikel 4, stk. 1, første afsnit, at »overførsel af en virksomhed ... ikke i sig selv [giver] overdrageren eller erhververen nogen begrundelse for at foretage afskedigelser«.

55 I denne henseende findes der i øvrigt grund til at bemærke, at en annullation af Kommissionens beslutning, for så vidt som denne indebærer en forpligtelse til at afhænde Pierval-værket, ikke vil være en garanti mod enhver nedlæggelse af arbejdspladser i overensstemmelse med lovbestemmelserne herom. I denne forbindelse bekræfter det forhold, at det i den netop citerede bestemmelse i artikel 4 i direktiv 77/187 desuden hedder, at »bestemmelsen ikke er til hinder for, at der kan ske afskedigelser af økonomiske, tekniske eller organisatoriske årsager, der medfører beskæftigelsesmæssige ændringer«, at sådanne afskedigelser ikke under nogen omstændigheder kan være en direkte følge af en fusion, men kræver, at der træffes selvstændige dispositioner, for hvilke der gælder samme regler som dem, der vil gælde i tilfælde, der ikke har nogen sammenhæng med en fusion.

56 Hvad specielt angår anbringenderne vedrørende tabet af sociale fordele for arbejdstagerne i Pierval-værket, findes der på tilsvarende måde anledning til at bemærke, at direktiv 77/187 i artikel 3, stk. 2, første afsnit, indeholder en bestemmelse om, at erhververen efter en overførsel »skal opretholde samme løn- og arbejdsvilkår, som gjaldt for overdrageren ifølge en kollektiv overenskomst, indtil den kollektive overenskomst opsiges eller udløber, eller en anden kollektiv overenskomst træder i kraft eller får virkning«. I denne forbindelse bemærkes, at artikel L. 132-8 i den franske code du travail — hvilket er ubestridt mellem sagens parter — indeholder en bestemmelse om, at enhver kollektiv overenskomst, som efter definitionen i samme lovs artikel L. 132-1 har til formål at regulere samtlige arbejdsvilkår, samt enhver kollektiv arbejdsaftale, som efter samme definition kun skal regulere nogle af arbejdsvilkårene, kan opsiges af overenskomst- eller aftaleparterne i overensstemmelse med de i overenskomsten eller aftalen fastlagte betingelser, når den

aftalte varighed er ubegrænset. For tilfælde, hvor overenskomsten eller aftalen opsiges, bl.a. på grund af en fusion, en overførsel eller en spaltning, bestemmes det i samme artikel, at overenskomsten eller aftalen fortsat skal gælde i fuldt omfang, indtil en ny overenskomst eller aftale er trådt i kraft eller, såfremt dette ikke er tilfældet, i mindst et år fra opsigelsen, således at de pågældende arbejdstagere bevarer de individuelle fordele, de har opnået, hvis den opsagte overenskomst eller aftale ikke erstattes af en anden ved udløbet af dette tidsrum. I øvrigt medfører direktiv 77/187 en yderligere styrkelse af garantierne for, at sociale fordele bevares, idet det i direktivets artikel 4, stk. 2, bestemmes, at såfremt arbejdskontrakten ophæves, fordi overførslen medfører en væsentlig ændring af arbejdsvilkårene til skade for arbejdstageren, anses arbejdsgiveren for at være ansvarlig for arbejdskontraktens ophævelse.

57 Det fremgår af samtlige disse omstændigheder, at individuelle arbejdsaftaler, som er i kraft, fuldt ud overføres til det nye selskab. Den gældende kollektive overenskomst i Vittel finder også fortsat anvendelse som omhandlet i artikel L. 132-8 i code du travail. I denne forbindelse må det fremhæves, at i henhold til denne artikel indebærer en overførsel af en virksomhed — som det er tilfældet i den foreliggende sag — ikke i sig selv en opsigelse eller nogen som helst ændring af de gældende kollektive overenskomster eller aftaler. For det tilfælde, at man efter overførslen dog skulle søge den kollektive aftale ændret, gælder der i henhold til artikel L. 132-8, stk. 7, i den franske code du travail de samme regler som for enhver opsigelse, der foretages af en eller flere overenskomst- eller aftaleparter i tilfælde, hvor der ikke foreligger en overførsel af en virksomhed som omhandlet i direktiv 77/187 (jf. bl.a. Domstolens dom af 12.11.1992, sag C-209/91, Watson Rask og Christensen, Sml. I, s. 5755, præmis 26 ff.).

58 Heraf følger, at afhændelsen af Pierval-værket i den foreliggende sag ikke i sig selv har nogen umiddelbar indvirkning på arbejdstagernes rettigheder i henhold til arbejdskontrakterne eller arbejdsforholdene. Da der på ingen måde består en direkte årsagsforbindelse mellem det indgreb i rettighederne, der hævdes at være tale om, og Kommissionens beslutning, hvori godkendelsen af fusionen bl.a. er gjort betinget af, at Pierval-værket afhændes, skal de berørte parter råde over et

passende retsmiddel til at forsvare deres berettigede interesser, ikke på stadiet for en efterprøvelse af kommissionsbeslutningens lovlighed, men på det stadium, hvor der træffes dispositioner, som direkte er årsag til det hævdede indgreb i rettighederne, dvs. de dispositioner, som, helt uafhængigt af Kommissionen, måtte blive truffet af virksomhederne og i givet fald af de pågældende parter på arbejdsmarkedet. Det er således på det stadium, hvor der træffes sådanne dispositioner — som er undergivet de nationale domstoles prøvelsesret — at de garantier, der såvel i national ret som i fællesskabsretten er opstillet for arbejdstagernes rettigheder, træder i funktion. Dette gælder bl.a. Rådets direktiv 77/187 (jf. også det af Kommissionen forelagte forslag af 8.9.1994 til Rådets direktiv om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder, bedrifter eller dele af bedrifter, med henblik på en omarbejdning af direktiv 77/187, EFT C 274, s. 10) og Rådets direktiv 75/129/EØF af 17. februar 1975 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser (EFT L 48, s. 29), som ændret ved Rådets direktiv 92/56/EØF af 24. juni 1992 (EFT L 245, s. 3).

59 Af samtlige de grunde, der er anført, kan sagsøgerne ikke antages at være umiddelbart berørt af den anfægtede beslutning, dog med forbehold for beskyttelsen af de processuelle rettigheder, som ved forordning nr. 4064/89 er tillagt dem under den administrative procedure. Der er således grund til at minde om, at i tilfælde, hvor en forordning tillægger tredjemænd rettigheder under en procedure, råder disse tredjemænd efter fast retspraksis over en søgsmålsadgang til beskyttelse af deres berettigede interesser (jf. særlig dom af 25.10.1977, Metro mod Kommissionen, jf. ovenfor, præmis 13). Hvad nærmere angår søgsmål, som indbringes af fysiske eller juridiske personer, bemærkes specielt, at Fællesskabets retsinstanser principielt kun kan underkaste nærmere angivne tredjemænds ret til efter anmodning at blive hørt under den administrative procedure en kontrol i forbindelse med efterprøvelsen af lovligheden af Kommissionens endelige beslutning. Heraf følger, at selv om det i denne sag fremgår af det allerede anførte, at den endelige beslutnings indhold ikke umiddelbart berører sagsøgerne, skal de dog indrømmes ret til at anlægge sag til prøvelse af beslutningen med det præcise formål at få efterprøvet, om de processuelle rettigheder, de i medfør af artikel 18 i forordning nr. 4064/89 kunne påberåbe sig under den administrative procedure, er blevet tilsidesat, således som det er hævdet af de parter, der har fået tilladelse til at intervenere i sagen til

støtte for sagsøgernes påstande. Kun hvis Retten måtte finde, at der er sket en kvalificeret krænkelse af disse rettigheder, som har kunnet gribe ind i sagsøgernes ret til at gøre deres synspunkter gældende under den administrative procedure, for så vidt som de har anmodet herom, har den beføjelse til at annullere beslutningen som følge af tilsidesættelse af væsentlige formkrav. Foreligger der ikke en sådan væsentlig tilsidesættelse af sagsøgernes processuelle rettigheder, kan den omstændighed, at sagsøgerne eller de parter, der har fået tilladelse til at intervenere til støtte for deres påstande, for Fællesskabets retsinstanser gør gældende, at disse rettigheder er blevet tilsidesat under den administrative procedure, ikke i sig selv medføre, at søgsmålet kan antages til realitetsbehandling, for så vidt som det støttes på anbringender vedrørende tilsidesættelse af materielle retsregler, når sagsøgernes retsstilling, som det allerede er fastslået i det foregående, ikke umiddelbart berøres af beslutningens indhold. Kun hvis denne sidstnævnte betingelse var opfyldt, ville sagsøgerne i medfør af traktatens artikel 173 have adgang til at kræve, at Retten tog stilling til beslutningens begrundelse og materielle lovlighed.

60 Det foreliggende søgsmål må herefter afvises, men kun i det omfang, det ikke tager sigte på at opnå beskyttelse af de processuelle rettigheder, der er tillagt sagsøgerne under den administrative procedure. Retten skal herefter foretage en realitetsprøvelse af, om disse rettigheder, som hævdet af intervenienterne, er blevet krænket ved den anfægtede beslutning.

Spørgsmålet, om der kan gives medhold i anbringendet om, at sagsøgernes processuelle rettigheder er blevet tilsidesat

61 Intervenienterne har gjort gældende, at Kommissionen ikke under den administrative procedure har draget omsorg for at varetage de rettigheder, der er tillagt de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i de virksomheder, der deltager i den pågældende fusion, idet den ikke har underrettet dem om fusionen i rette tid.

62 Dette kan ikke tiltrædes. I artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 4064/89 bestemmes det kun, at de nævnte repræsentanter efter anmodning herom kan afgive udtalelser til Kommissionen. Bestemmelsen pålægger ikke Kommissionen en oplysningsforpligtelse over for repræsentanterne for arbejdstagerne i de deltagende virksomheder med hensyn til eksistensen af den påtænkte fusion, der — som tilfældet er i denne sag — er anmeldt til Kommissionen af den virksomhed, der erhverver kontrollen over en anden virksomhed. I denne forbindelse bemærkes, at i tilfælde af overførsel af virksomheder, bedrifter eller dele af bedrifter påhviler forpligtelsen til at underrette repræsentanterne for arbejdstagerne i henhold til artikel 6 i direktiv 77/187, jf. ovenfor, overdrageren og erhververen, idet specielt overdrageren har pligt til i rimelig tid inden overførslens gennemførelse at give repræsentanterne for sine arbejdstagere oplysninger om grunden til overførslen, om overførslens juridiske, økonomiske og sociale følger for arbejdstagerne og om de påtænkte foranstaltninger for arbejdstagerne.

63 Heraf følger, at selv hvis det lægges til grund, at de anerkendte repræsentanter for arbejdstagerne i de i fusionen deltagende virksomheder ikke er blevet underrettet i rette tid, kan denne undladelse ikke tilregnes Kommissionen. Det må nemlig påhvile vedkommende nationale myndigheder og de nationale retsinstanser at kontrollere, at virksomhederne opfylder deres oplysningsforpligtelse over for organer, der repræsenterer arbejdstagerne. I den foreliggende sag kan den sagsøgte institution således ikke kritiseres for at have gjort indgreb i sagsøgernes processuelle rettigheder.

64 Under disse omstændigheder kan beslutningen ikke være behæftet med en mangel som følge af, at sagsøgerne som hævdet er blevet underrettet på for sent et tidspunkt. Som følge heraf må sagsøgte frifindes, i det omfang søgsmålet tager sigte på en efterprøvelse af, at sagsøgernes processuelle rettigheder er blevet iagttaget.

Sagens omkostninger

65 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. I henhold til artikel 87, stk. 3, kan Retten dog bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvor der foreligger ganske særlige grunde.

66 Da denne sag er den første, der er anlagt af organer, der repræsenterer arbejdstagerne i virksomheder, som deltager i en fusion, til prøvelse af en kommissionsbeslutning om godkendelse af fusionen i henhold til forordning nr. 4064/89, findes Kommissionen at burde bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Udvidede Afdeling)

1) Kommissionen frifindes.

2) Hver af sagens parter bærer deres egne omkostninger, herunder omkostningerne i forbindelse med sagen om foreløbige forholdsregler.

3) Intervenienterne bærer deres egne omkostninger.

Vesterdorf Barrington Saggio

Kirschner Kalogeropoulos

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. april 1995.

H. Jung

Justitssekretær

B. Vesterdorf

Afdelingsformand